

Ekonominė ir pinigų aplinkos raida

Santrauka

Informacija, gauta po rugsėjo pradžioje įvykusio posėdžio, patvirtina, kad, kaip ir tikėtasi anksčiau, euro zonos ekonomika ir toliau po truputį atsigauja, o infliacija pamažu didėja. Euro zonos ekonomika vis dar yra atspari nepalankiam pasaulinio ekonominio ir politinio neužtikrintumo poveikiui, o tam įtakos turi ECB visapusiškas pinigų politikos priemonių rinkinys, padedantis užtikrinti labai palankias finansavimo sąlygas įmonėms ir namų ūkiams. Vis dėlto pagrindinis scenarijus toliau siejamas su lėtesnio, negu prognozuota, augimo rizika.

Turimi pasauliniai rodikliai rodo, kad trečiąjį ketvirtį pasaulinio aktyvumo pagyvėjimas ir prekybos augimas buvo nuosaikus. Pasaulinė bendroji infliacija tebebuvo nedidelė, nes ankstesnis energijos kainų nuosmukis mažino kainas. Tebevyrauja rizika, kad pasaulinis aktyvumas gali būti mažesnis, nei numatyta, ypač dėl politinio neapibrėžtumo ir finansinio disbalanso.

Nuo rugsėjo pradžios vyriausybės obligacijų pajamingumas didėjo, o EONIA išankstinių sandorių kreivė pakrypo aukštyn; vidutinio termino sandorių pajamingumas buvo beveik toks pat kaip birželio pabaigoje po JK referendumo dėl narystės ES. Įmonių obligacijų pajamingumo skirtumai šiek tiek didėjo ir apskritai buvo gerokai mažesni nei 2016 m. kovo pradžioje, kai buvo paskelbta [bendrovių sektoriaus pirkimo programa](#). Akcijų kainos iš esmės nepakito, o vertės nustatymas bankų sektoriuje, palyginti su 2016 m. pradžia, tebebuvo gerokai prislopintas.

Toliau atsigauja ekonomika euro zonoje. Tikimasi, kad ateityje ekonomikos augimas bus nedidelis, bet stabilus. Vidaus paklausą turėtų skatinti ECB pinigų politikos priemonių poveikis realiajai ekonomikai. Investicijų atsigavimą vis dar skatina palankios finansavimo sąlygos ir didėjantis įmonių pelningumas. Be to, vis dar palyginti mažos naftos kainos ir dėl, be kitų dalykų, anksčiau įgyvendintų struktūrinių reformų tebedidėjantis užimtumas daro papildomą teigiamą poveikį namų ūkių realiosioms disponuojamosioms pajamoms ir asmeniniam vartojimui. 2017 m. fiskalinės politikos pozicija euro zonoje bus iš esmės neutrali. Vis dėlto euro zonos ekonomikos atsigavimą turėtų slopinti ir toliau nedidelė užsienio paklausa, būtinybė koreguoti įvairių sektorių balansus ir vangus struktūrinių reformų įgyvendinimo tempas. Atsižvelgiant į tai, euro zonos ekonomikos perspektyva vis dar siejama su lėtesnio, negu prognozuota, augimo rizika, daugiausia susijusia su išorės veiksniais.

Eurostato duomenimis, metinė infliacija pagal SVKI euro zonoje 2016 m. rugsėjo mėn. sudarė 0,4 % (rugpjūčio mėn. – 0,2 %). Tai daugiausia susiję su tebedidėjančiu metiniu energijos kainų lygiu, nors dar nėra ženklų, užtikrintai rodančių grynosios infliacijos kilimo tendenciją. Sprendžiant iš dabartinių naftos ateities sandorių kainų, tikėtina, kad per pora ateinančių mėnesių infliacijos lygis šiek tiek padidės – daugiausia dėl metinio energijos kainų kitimo tempo bazės efektų. 2017 ir 2018 m. infliacija, skatinama ECB pinigų politikos priemonių ir numatomo ekonomikos atsigavimo, turėtų dar labiau didėti.

Nuo 2014 m. birželio mėn. taikomos pinigų politikos priemonės prisidėjo prie gerėjančių skolinimosi sąlygų ir didėjančių kredito srautų visoje euro zonoje, skatinančių ekonomikos atsigavimą. 2016 m. trečiojo ketvirčio euro zonos bankų apklausa dėl skolinimo sąlygų parodė, kad skolinimo sąlygos gerėjo dėl ECB vykdomos turto pirkimo programos ir neigiamos palūkanų normos už naudojimąsi indėlių galimybe. Pasak bankų, paskolų paklausa toliau gerėja, o bankų paskolų palūkanų normos, 2016 m. rugpjūčio mėn. pasiekusios istorines žemumas, toliau mažėja. Nepaisant šiek tiek lėtesnio augimo vasarą, paskolos toliau šiek tiek didėja. Kalbant apie finansavimą rinkoje, pasakytina, kad 2016 m. rugsėjo mėn. grynasis net finansų bendrovių skolos vertybinių popierių išleidimas gerokai padidėjo.

2016 m. spalio 20 d. posėdyje, remdamasi reguliaria ekonomine ir pinigų analize, Valdančioji taryba nusprendė nekeisti pagrindinių ECB palūkanų normų. Valdančioji taryba tebemanoma, kad jos nesikeis arba bus mažesnės dar gana ilgą laiką ir net gerokai ilgiau, negu kol bus vykdoma turto pirkimo programa. Kalbant apie nestandartines pinigų politikos priemones, pažymėtina, kad Valdančioji taryba patvirtino, jog turto bus perkama už 80 mlrd. eurų per mėnesį iki 2017 m. kovo pabaigos arba ilgiau, jei tai bus būtina. Tai vyks tol, kol Valdančioji taryba įsitikins, kad infliacijos raida tapo tvari ir atitinka infliacijos tikslą.

Vertindama ateities perspektyvas, Valdančioji taryba pažymi, kad yra pasiryžusi išsaugoti labai aukštą skatinimo pinigų politikos priemonėmis lygį, būtiną, kad infliacija vidutiniu laikotarpiu sugrįžtų į mažesnę kaip 2 %, bet jam artimą lygį. Prireikus reaguoti, Taryba ims visų pagal įgaliojimus turimų priemonių. Gruodžio mėn. Taryba, vertindama padėtį, galės naudotis naujomis, apimsiančiomis 2019 m., ekspertų makroekonominėmis prognozėmis ir Eurosistemos komitetų atliktu darbu, vertinančiu būdus, kaip užtikrinti sklandų pirkimo programos įgyvendinimą iki 2017 m. kovo mėn., o prireikus – ir ilgiau.